

ADVIES

Vlaams Jongerenpact

In het regeerakkoord Vlaanderen 2009-2014 formuleert de Vlaamse Regering de ambitie om met de jongeren een toekomstgericht Jongerenpact op te maken. De Vlaamse Jeugdraad geeft advies op dit waardevolle concept. Dit ter verfijning van de doelstelling, functies, voorwaarden en inhoud van het pact.

VLAAMSE JEUGDRAAD	
3 februari 2010	ADVIES 10/01

Vlaams Jongerenpact

De Vlaamse Jeugdraad in vergadering op 3 februari 2010 onder voorzitterschap van Stijn Jacobs en waarbij aanwezig waren:

Lies Corneillie, Joris De Bleser, Kara Eestermans, Kwinten Fort, Stijn Jacobs, Marlies Smit, Ellen Tondeur, Dagmar Beernaert, Liesbeth Vanneste, Tom Van Den Borne, Nele Van Gils, Koen Verbruggen, Stijn Vlasschaert, Bert D'Hondt

Brengt unaniem het volgende advies uit:

1. Situering

Op 15 juli 2009 werd het regeerakkoord Vlaanderen 2009-2014 goedgekeurd. Eén van de opvallendste nieuwe acties onder het hoofdstuk 'jeugd' is de opmaak van een **Vlaams jongerenpact**:

"... In een ruimer perspectief stelt de Vlaamse Regering een jongerenpact op met de jongeren waarbij toekomstgericht wordt gekeken naar maatschappelijke thema's als solidariteit tussen de generaties, talentontwikkeling, creativiteit, engagement en uitdagingen gekoppeld aan diverse vormen van risicogedrag, zoals drugsgebruik, zelfdoding, geweld... (regeerakkoord, p.69) "

In 2009 formuleerde de Vlaamse Jeugdraad de vraag naar een jongerenpact al in zijn **memorandum** naar aanleiding van de Vlaamse verkiezingen:

"... Binnen de debatten over het bestaande generatiepact wordt er aan jonge mensen vooral een toekomst van activering en prestatiedruk voorgesteld. De behoeften van jonge mensen krijgen spijtig genoeg minder aandacht We vragen dat de Vlaamse Regering werk maakt van een (inter)generatiepact met de klemtoon op de toekomst van jonge mensen. De jonge generaties moeten betrokken worden bij het debat daarover."

Het engagement voor een Jongerenpact werd herhaald in de **beleidsnota Jeugd** van minister van Jeugd Pascal Smet, zoals ingediend in het Vlaams Parlement. Ook in **andere beleidsnota's** van de Vlaamse Regering vinden we doelstellingen en acties terug met aandacht voor jongeren: Armoede, Cultuur, Sport, Welzijn, Media, Leefmilieu en Natuur, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Integratie, Toerisme, Werk, Mobiliteit, Ruimtelijke Ordening, Onderwijs, Gelijke kansen, Brussel,...

De aandacht voor jongeren is dus aanwezig en de intenties voor de uitwerking van een Vlaams Jongerenpact zijn geformuleerd. Maar de **doelstelling, functies, voorwaarden en inhoud** van het Jongerenpact vragen nog om uitwerking. De Vlaamse Jeugdraad adviseert op deze zaken.

2. Motivering

Doelstelling van het Jongerenpact

Een pact is een verdrag waarin de regering en betrokken partners een gezamenlijke toekomststrategie formuleren. Een pact overstijgt dus legislatuur, beleidsdomeinen, beleidsbevoegdheden en beleidsplannen. Vanuit dit uitgangspunt doet de Vlaamse Jeugdraad een voorzet tot doelstelling voor een Jongerenpact:

*Met het jongerenpact formuleren de Vlaamse regering, jongeren, het (jeugdig) middenveld en de sociale partners hun gezamenlijke **langetermijnvisie** op de positie van jongeren binnen de Vlaamse samenleving in 2020. Dit pact komt participatief tot stand en moet een maatschappelijke dynamiek gericht op actie en verandering stimuleren. Het streefdoel is een samenleving die maximaal inspeelt op noden, behoeften en ambities van al haar jonge burgers.*

Functies van het Jongerenpact

Om de hoger vermelde doelstelling waar te maken, moeten de functies van het pact scherp zijn. De Vlaamse Jeugdraad situeert de functies van een ambitieus Jongerenpact op vier gebieden:

- Vorm geven aan een **langetermijnstrategie** m.b.t. het Vlaamse beleid naar jonge mensen. Dit vraagt om een legislatuuroverschrijdende aanpak. 2020 is een evident streefjaar, wat een werkperiode van tien jaar oplevert. Dit maakt tevens de afstemming op het Pact 2020 mogelijk
- Vorm geven aan een **innovatieve domeinoverschrijdende strategie** m.b.t. het Vlaamse beleid naar jonge mensen. Dit kan door dwarsverbindingen tussen domeinen (jeugd, werk, welzijn, onderwijs, cultuur, ...) te leggen en onontgonnen terreinen te bewandelen. Een clustering van bestaande maatregelen en plannen volstaat dus niet.
- **Zichtbaarheid en effect van de jeugddimensie** binnen het Vlaamse beleid vergroten. Het Vlaamse beleid en zijn deeldomeinen hebben een grote impact op de leefwereld van jonge mensen. Een Jongerenpact maakt de specifieke noden van jongeren zichtbaar en drijft de beleidsaandacht voor de jonge burgers op.
- Het **versterken van de positie van alle jongeren in Vlaanderen**, vertrekkende vanuit de eigenheid en diversiteit van deze jonge mensen.

Voorwaarden voor het Jongerenpact

Een aantal voorwaarden bepalen het welslagen van een Jongerenpact. De Vlaamse Jeugdraad beklemtoont volgende zaken:

- **Gedragenheid door de ganse Regering en relevante maatschappelijke partners.** De opmaak en uitvoering van een domeinoverschrijdend pact vraagt om een betrokkenheid en engagement van de ganse Vlaamse Regering, jongeren, het (jeugdig) middenveld en de sociale partners. We adviseren om de coördinatie van het Jongerenpact te laten gebeuren door **één coördinerende minister** met een duidelijk mandaat.

- Er moet een **duidelijke opvolging / rapportage** mogelijk zijn van de doelen die het pact nastreeft. Een Jongerenpact bevat idealiter meetbare **resultaatsindicatoren**.
- **Participatie van jongeren en hun organisaties.** Het regeerakkoord formuleert het engagement om een pact op te maken met jonge mensen zelf. Een goed participatief proces verzekert de afstemming op noden en realiteiten van jonge mensen. Tevens wordt een draagvlak gecreëerd voor het pact. De Vlaamse Jeugdraad is hierbij een vanzelfsprekende partner.
- **Een langetermijnperspectief dat verder gaat dan 2020.** We vragen om 2020 niet te beschouwen als eindpunt voor de dynamiek van het Jongerenpact. 2020 kan dienen als moment ter actualisatie van het pact tot een Jongerenpact 2030.

De Vlaamse Jeugdraad als partner

Als formele **vertegenwoordiger van jongeren** en hun verenigingen is de Vlaamse Jeugdraad een vanzelfsprekende partner voor de uitwerking en bekrachtiging van dit pact. De ruime achterban en de participatieve processen met jonge mensen vormen hiervoor een sterke basis. In het najaar 2011 organiseert de Vlaamse Jeugdraad zijn driejaarlijks **jongerencongres**. Dit congres en de voorwerking kunnen belangrijke participatieve momenten vormen voor de uitwerking en bekrachtiging van het Jongerenpact.

Verbinding met het Pact 2020

Om de uitvoering van het plan 'Vlaanderen in Actie' van de Vlaamse Regering waar te maken, werd in januari 2009 het Pact 2020 gelanceerd en ondertekend met de maatschappelijke partners. Het Pact bevat doelstellingen en streefcijfers om onder andere meer mensen aan de slag krijgen, een betere levenskwaliteit te creëren en een efficiënt en doeltreffend bestuur te verzekeren. De doelstellingen zijn uiterst relevant voor jonge mensen, al bevatten deze vaak nog geen geëxpliciteerde jeugddimensionen. Dit zou alsnog gerealiseerd kunnen worden door een **verbinding met het Jongerenpact**.

De afstemming op Europese kaders

De Europese Commissie lanceert een nieuwe **EU-strategie voor jongeren** die krijtlijnen uitzet voor het Europese beleid betreffende jeugd voor de periode 2010-2018. Dit voorstel is een aanzet om het jeugdbeleid in de lidstaten verder te stimuleren en op elkaar af te stemmen. Hiervoor zijn prioritaire werkterreinen gedefinieerd (vb. werkgelegenheid en vrijwilligerswerk). Daarnaast bestaat op Europees niveau sinds 2005 een **Europees jongerenpact**, geïntegreerd binnen de **Lissabonstrategie**. Binnen dit pact is er specifieke aandacht voor vroege schoolverlaters, jeugdwerkloosheid en een betere afstemming van werk en gezin. Ook binnen de vernieuwde Lissabonstrategie 2020 pleit de Vlaamse Jeugdraad voor een jongerenpact. De vermelde Europese kaders kunnen inspirerend werken voor het Vlaamse Jongerenpact en een verbinding met het Europese beleid mogelijk maken.

Afstemming tussen jongerenpact en beleidsplannen

De belangen van jonge mensen zijn verbonden met andere doelgroepen en sectoren. Een afstemming tussen het Jongerenpact en (domeinoverschrijdende) beleidsplannen van de Vlaamse

Regering voor deze legislatuur is dan ook een meerwaarde. In eerste instantie betreft dit het **Vlaams Jeugdbeleidsplan**. Het decreet van 18 juli 2008 houdende het voeren van een Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid bepaalt dat uiterlijk anderhalf jaar na het begin van elke legislatuur de Vlaamse regering een Vlaams jeugdbeleidsplan voorlegt aan het Vlaams parlement. Het volgende jeugdbeleidsplan legt het geïntegreerd jeugdbeleid van de Vlaamse Regering vast voor 2011-2014. Dit plan kan inhoudelijke voorzetten bieden voor het jongerenpact. Dit geldt ook voor **andere plannen** zoals het actieplan armoede, masterplan gelijke kansen, werkgelegenheidsplan, ...

Inhoud van het Jongerenpact

Op basis van het Regeerakkoord, het Pact 2020 en de vermelde Europese kaders, geven we o.a. volgende globale **domeinen** aan die een plaats kunnen hebben binnen een Vlaams Jongerenpact. Deze lijst is niet limitatief bedoeld.

- Competentieontwikkeling van jongeren
- Innovatie, creativiteit en ondernemerschap van jongeren
- De overgang tussen onderwijs en werk
- Werkgelegenheid en werkbaarheid voor jongeren
- Welzijn -en gezondheidsbevordering van jongeren
- Een gezonde woon - en leefomgeving voor jongeren
- (Internationale) mobiliteit van jongeren
- Vereniging en engagement van jongeren
- Beleidsparticipatie van jongeren
- Aandacht voor jonge kansengroepen en armoede bij jongeren
- Solidariteit tussen generaties

3. Advies

De Vlaamse Jeugdraad adviseert positief op de opmaak van een toekomstgericht Jongerenpact, zoals voorzien in het Vlaams regeerakkoord. Als **doel** voor het Jongerenpact suggereert de Vlaamse Jeugdraad het volgende:

Met het jongerenpact formuleren de Vlaamse regering, jongeren, het (jeugd) middenveld en de sociale partners hun gezamenlijke langetermijnvisie op de positie van jongeren binnen de Vlaamse samenleving in 2020. Dit pact komt participatief tot stand en moet een maatschappelijke dynamiek gericht op actie en verandering stimuleren. Het streefdoel is een samenleving die maximaal inspeelt op noden, behoeften en ambities van al haar jonge burgers.

De Vlaamse Jeugdraad situeert de **functies** van een ambitieus Jongerenpact op vier gebieden:

- vorm geven aan een langetermijnstrategie m.b.t. het Vlaamse beleid naar jonge mensen;
- vorm geven aan een innovatieve domeinoverschrijdende strategie;
- zichtbaarheid en effect van de jeugddimensie binnen het Vlaamse beleid vergroten;
- het versterken van de positie van alle jongeren in Vlaanderen.

De Vlaamse Jeugdraad beklemtoont een aantal **voorwaarden** voor het welslagen van een Jongerenpact:

- gedragenheid door de ganse Regering en relevante maatschappelijke partners, onder coördinatie van één minister met een duidelijk mandaat;
- een duidelijke opvolging / rapportage van de doelen via resultaatsindicatoren;
- participatie van jongeren en hun organisaties;
- een langetermijnperspectief dat verder gaat dan 2020.

Als formele vertegenwoordiger van jongeren en hun verenigingen is de Vlaamse Jeugdraad een vanzelfsprekende **partner** voor de uitwerking en bekrachtiging van dit pact.

De Vlaamse Jeugdraad adviseert een verbinding met het **Pact 2020**, een afstemming op **Europese kaders** en een afstemming met **beleidsplannen** van de Vlaamse regering.

Inhoudelijk geeft de Vlaamse Jeugdraad alvast , niet limitatief, globale **domeinen** aan voor het pact:

- competentieontwikkeling van jongeren;
- innovatie, creativiteit en ondernemerschap van jongeren;
- de overgang tussen onderwijs en werk;
- werkgelegenheid en werkbaarheid voor jongeren;
- welzijn -en gezondheidsbevordering van jongeren;
- een gezonde woon - en leefomgeving voor jongeren;
- (internationale) mobiliteit van jongeren;
- vereniging en engagement van jongeren;
- beleidsparticipatie van jongeren;
- aandacht voor jonge kansengroepen en armoede bij jongeren;
- solidariteit tussen generaties.